

Katalog over redskaber til reducere af markskader forvoldt af hjortevildt.

Udarbejdet af:

Løvenholm, Fjeld og omegns hjortevildtlaug

Juni 2011

Formål:

Det er vores intention med nærværende katalog, at landmænd eller andre som oplever markskader forvoldt af hjortevildt, kan hente inspiration og vejledning til selv at forbygge markskader.

Kataloget er struktureret således, at du nemt kan se typer af indsatsområder, hvilke effekt disse områder har overfor større hjortevildt rudler samt hvilket omkostningsniveau indsatsen har.

Dokumentet bygger på praktiske erfaringer opnået i forbindelse med forebyggelse af markskader forvoldt af hjortevildt og for hvert indsatsområde er der tillige en række præferencer, som du er velkommen til at kontakte.

Go' fornøjelse!

Løvenholm, Fjeld og omegns hjortevildtlaug.

Oversigt over aktiviteter

Nr.	Aktivitet	Effekt over for rudler af hjortevildt			Omkostninger ved løsning		
		< 35	36 - 99	> 100	Billig	Mellem	Dyr
	Sprøjtmidler						
1.	Hjortetakolie	A	B	B	X		
2.							
	Effekter						
1.	Menneske hår	B	C	C	X		
2.	Fugleskræmsler	A	C	C	X		
3.	Hestebånd	A	B		X		
	Skræmmemidler						
1.	Lydudstyr	A	A	A			X
2.	Gaspatroner						
3.							
	Hegn						
1.	Alm. Vildtheqn 1.6 m	B	C	C		X	
2.	Vildtheqn 2.1 m	A	A	A			X
3.	4 tråds heqn i 2 m	A	A	B		X	

Signatur forklaring

A: Stor effekt

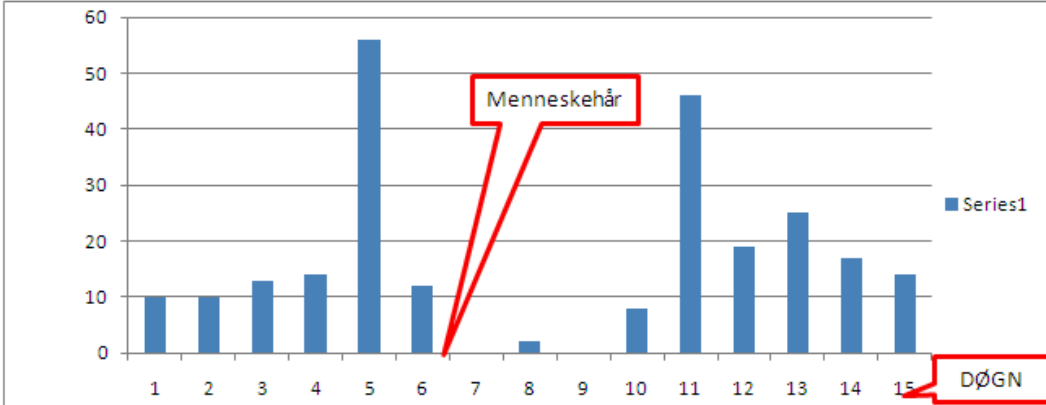
B: middel effekt

C: begrænset effekt

X: Løsning

Katalog over redskaber til reducere af markskader forvoldt af hjortevildt

Sprøjtemiddel																																																															
Hjortetaksolie																																																															
Karakteristika	Hjortetaksolie skal holde dyrene fra afgrøderne via lugt. Dyrene vænner sig hurtigt til lugten så det er vigtigt at det ikke benyttes for tidligt.																																																														
Indsats	Lav nogle bomuldsklude, fastgør dem på nogle stænger, der er lette at stikke i jorden, de behøver ikke være mere end 50 cm lange, oversprøjt dem med hjortetaksolie og sæt dem der, hvor dyrene kommer ind i marken med 15 – 20 m afstand. Prismæssigt er hjortetaksolie på spray rimeligt dyrt, køb 5 l dunke og hæld over på fx en tom rengøringspray. Der skal sprøjtes ca. hver anden dag afhængig af vejret. Regn ikke med særlig stor effekt overfor dyr, der opholder sig stationært i nærheden af afgrøden.																																																														
Præference	Peter Nielsen tlf.: 86398001 – mobil: 29842329 Mogens Rosengård, Anico – Mobil: 28155084. Rapport over undersøgelse. Klik her .																																																														
Grafer	<p>Hjortetaksolie</p> <table border="1"> <caption>Data for Hjortetaksolie bar chart</caption> <thead> <tr> <th>Day</th> <th>Value</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>7</td></tr> <tr><td>2</td><td>13</td></tr> <tr><td>3</td><td>5</td></tr> <tr><td>4</td><td>0</td></tr> <tr><td>5</td><td>0</td></tr> <tr><td>6</td><td>5</td></tr> <tr><td>7</td><td>0</td></tr> <tr><td>8</td><td>0</td></tr> <tr><td>9</td><td>18</td></tr> <tr><td>10</td><td>6</td></tr> <tr><td>11</td><td>5</td></tr> <tr><td>12</td><td>0</td></tr> <tr><td>13</td><td>0</td></tr> <tr><td>14</td><td>0</td></tr> <tr><td>15</td><td>0</td></tr> <tr><td>16</td><td>0</td></tr> <tr><td>17</td><td>0</td></tr> <tr><td>18</td><td>0</td></tr> <tr><td>19</td><td>6</td></tr> <tr><td>20</td><td>5</td></tr> <tr><td>21</td><td>0</td></tr> <tr><td>22</td><td>0</td></tr> <tr><td>23</td><td>17</td></tr> <tr><td>24</td><td>6</td></tr> <tr><td>25</td><td>1</td></tr> <tr><td>26</td><td>1</td></tr> <tr><td>27</td><td>0</td></tr> <tr><td>28</td><td>4</td></tr> <tr><td>29</td><td>3</td></tr> <tr><td>30</td><td>0</td></tr> </tbody> </table>	Day	Value	1	7	2	13	3	5	4	0	5	0	6	5	7	0	8	0	9	18	10	6	11	5	12	0	13	0	14	0	15	0	16	0	17	0	18	0	19	6	20	5	21	0	22	0	23	17	24	6	25	1	26	1	27	0	28	4	29	3	30	0
Day	Value																																																														
1	7																																																														
2	13																																																														
3	5																																																														
4	0																																																														
5	0																																																														
6	5																																																														
7	0																																																														
8	0																																																														
9	18																																																														
10	6																																																														
11	5																																																														
12	0																																																														
13	0																																																														
14	0																																																														
15	0																																																														
16	0																																																														
17	0																																																														
18	0																																																														
19	6																																																														
20	5																																																														
21	0																																																														
22	0																																																														
23	17																																																														
24	6																																																														
25	1																																																														
26	1																																																														
27	0																																																														
28	4																																																														
29	3																																																														
30	0																																																														
Effekter																																																															
Menneske hår																																																															
Karakteristika	Opsætning af menneske hår skal virke skræmmende ved lugt. Derfor benyt helst stærkt parfumeret hår.																																																														
Indsats	Put hår i nylonstrømper og hæng dem ud på nogle stokke eller i træer der, hvor dyrene går ind i marken. Strømperne skal hænges max en meter over jorden, hæng dem med 15 – 20 m afstand Begynd ikke for tidligt da dyrene hurtigt vænner sig til lugten sprøjt evt. med forskellige lugte på strømperne fx hver anden dag.																																																														
Præference	Peter Nielsen tlf.: 86398001 – Mobil: 29842329 Mogens Rosengård, Anico – Mobil: 28155084. Rapport over undersøgelse. Klik her .																																																														

Grafer	<p>Menneskehår</p> <table border="1"> <caption>Data for Menneskehår chart</caption> <thead> <tr> <th>Category</th> <th>Count</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>10</td></tr> <tr><td>2</td><td>10</td></tr> <tr><td>3</td><td>13</td></tr> <tr><td>4</td><td>14</td></tr> <tr><td>5</td><td>55</td></tr> <tr><td>6</td><td>12</td></tr> <tr><td>7</td><td>0</td></tr> <tr><td>8</td><td>2</td></tr> <tr><td>9</td><td>0</td></tr> <tr><td>10</td><td>8</td></tr> <tr><td>11</td><td>45</td></tr> <tr><td>12</td><td>19</td></tr> <tr><td>13</td><td>25</td></tr> <tr><td>14</td><td>17</td></tr> <tr><td>15</td><td>14</td></tr> </tbody> </table>	Category	Count	1	10	2	10	3	13	4	14	5	55	6	12	7	0	8	2	9	0	10	8	11	45	12	19	13	25	14	17	15	14
Category	Count																																
1	10																																
2	10																																
3	13																																
4	14																																
5	55																																
6	12																																
7	0																																
8	2																																
9	0																																
10	8																																
11	45																																
12	19																																
13	25																																
14	17																																
15	14																																
Rainman (Fugleskræmsler)																																	
Karakteristika	<p>Beskyttelsesdragt evt. hvid malerdragt anvendes som en form for fugleskræmsel. Det er vigtigt at de placeres således, at vinden kan få fat i dragterne og de herved virke som et menneske. Der kan sagtens stilles flere fugleskræmsler op ved siden af hinanden. Effekten øges herved.</p>																																
Indsats	<p>Beskyttelsesdragter e.lign placeres på et skellet af lægter. Den lodrette lægte skal være kraftig (normal taglægte) hvorimod tværlægten kan være af et mere spinkelt materiale. Lægten skal være ca. 220 cm lang og tværlægten ca. 180 cm. Husk at spidse den lodrette lægte til i den ene ende.</p> <p>Det anbefales at lave et hul først med et jernrør på ca. 20 cm dybde, så vil det være nemmere efterfølgende at slå lægten godt i joden.</p> <p>Der kan med fordel bindes en flamingo plade e.lign under hver arm af fugleskræmslet. Der skal være ca. 40 cm fra tværlægten (armen) til pladen og den skal kunne bevæge sig frit af vinden. Bind eller fastgør lidt tung f.eks. et stykke jern omkring pladen, så den ikke blæser væk.</p> <p>Beskyttelsesdragen skal flyttes ca. en gang om ugen for at have størst effekt. Der er vigtigt, at de flyttes minimum 10 meter hver gang.</p> <p>Der må ikke være for lagt mellem fugleskræmslerne, så vil dyrene bare gå imellem dem.</p>																																

<p>Billede</p>	
<p>Præference</p>	<p>Ove Wenzel Jensen, tlf. 86398065 Karsten Hansen, tlf. 21757321</p>
<p>Hestebånd</p>	
<p>Karakteristika</p>	<p>Hestebånd skal virke med flagrende effekt. Hestebåndet har begrænset tidseffekt og bør ikke sættes op før 3 – 4 uger før høst</p>
<p>Indsats</p>	<p>Hestebåndet sættes op på 1½ meter høje pæle med 1. tråd i 1 meters højde og 2. tråd i 1½ meters højde. Båndet skal kunne ses af dyrene, må ikke stå gemt bag vegetation og lign. Det letteste er at sætte det op på plastpæle med spyd. Vælg 40 mm bredt bånd evt. bredere for holdbarhed. Vær opmærksom på pris !!!!</p>
<p>Præference</p>	<p>Laurits Hougård, tlf. 21274417 Karsten hansen, Tlf. 21757321</p>
<p>Skræmmemidler</p>	
<p>Lydudstyr</p>	
<p>Karakteristika</p>	<p>Vildtet udløser vildtafværgesystemet når det bevæger sig ind i et sensorfeltet. Systemet består af standere med sensorer, som placeres på strategisk udvalgte lokaliteter. Når der er bevægelser, udsendes lyde for at afværge vildtet. Det sker ved, at vildtet aktiverer sensorer, som trådløst sender signal til systemets computer. Den indeholder et bibliotek på mere end 500 forskellige lyde. Hver gang systemet aktiveres, findes en ny lyd. Det sikrer, at dyrene ikke tilvænner sig systemet. En kombination af lys, lyd og bevægelser kan også være en mulighed. Registreringerne fra vildtsystemet kan sendes til mobiltelefon og internettet med eller</p>

Katalog over redskaber til reducere af markskader forvoldt af hjortevildt

	uden billeder.
Indsats	Anlægget placeres på strategisk udvalgte lokaliteter f.eks. ved trækruter, dyrkede marker med høj tiltrækning etc. Anlæg med solceller kræver minimal vedligeholdelse. Anlæg med batteri kræver en udskiftning hver 3 -4 uge. Det er let at flytte anlægget, såfremt dyrene vælger andre trækruter eller marker at fouragere på.
Præference	Animal Control er et patenteret intelligent elektronisk vildtafværgesystem der beskytter landbrugsafgrøder mod vildtskader. Mogens Rosengård, tlf. 28155084. Djursland Landboforening v. /Christian Thomsen Tlf.4045 6281
Billeder	
Hegn	
Alm. Vildthejn 1.6 m	
Karakteristika	
Indsats	
Præference	
Vildthejn 2.1 m	
Karakteristika	
Indsats	
Præference	

Katalog over redskaber til reducere af markskader forvoldt af hjortevildt

Trådhegn	
Karakteristika	<p>Hegnet sættes op i 2 m højde med 4 strømførende glatte tråde, samt et 40 mm hestebånd ligeledes strømførende.</p> <p>De glatte tråde sættes op i højderne 50 cm, 90cm, 130cm og 200cm.</p> <p>Hestebåndet sættes op mellem 1 og 2 tråd i ca. 70 cm højde.</p> <p>Brug evt noget flagrende på den øverste tråd fx rød/hvid kabelmarkerings-bånd.</p>
Indsats	<p>Sørg for at få stolper og hjørnestolper stillet op i vinterperioden.</p> <p>Brug rigeligt kraftige hjørnestolper da det er vigtigt at trådene holdes stramme hele tiden.</p> <p>Opsæt en stolpe til opstramning for hver 200 m da det kan være svært at stramme op over større strækninger.</p> <p>Brug en omformer, der giver mindst 8000 v i den fjerneste ende af hegnet. Man kan for en forholdsvis lille merpris anskaffe en omformer, der ikke er afhængig af om vegetationen bliver holdt nede.</p> <p>Det er udmærket med en lavteknologisk omformer da det i de fleste tilfælde ikke vil være praktisk muligt med en returtråd til omformeren.</p> <p>Lad evt. dyrene løbe ind i hegnet i starten ved ikke at anvende hestebånd før fx midt april så kommer de ind og mærker hegnet. Dette koster dog lidt tid i reparationer til gengæld får de respekt for hegnet.</p> <p>Efter opsætning af hestebånd har undertegnede ikke været udsat for brud på hegn.</p> <p>Hvis hegnet skal pilles ned i vinterperioden : benyt ringisolator – ikke klokker.</p> <p>Pris for ca. 3000 meter hegn kr. 25.000,- i denne pris er ikke inkluderet arbejds løn, hjørne- og opstrammerstolper.</p> <p>Ligeledes er der ikke medregnet strømforbrug, det kan anbefales at anvende en timer da det sjældent vil være nødvendigt med strøm på anlæget i dagtimerne.</p>
Billede	

Katalog over redskaber til reducere af markskader forvoldt af hjortevildt

---

Præference	Peter Nielsen tlf. 86398001 - 29842329